

Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. <https://www.ukrstat.gov.ua>
 Ofitsiyni sait Ministerstva infrastruktury Ukrainy. <http://mtu.gov.ua>
 "Pasazhyropotik Wizz Air v Ukraini zris na maizhe 70%" [Wizz Air's Passenger Traffic in Ukraine Has Increased by Almost 70%]. Informatsiyni portal «24 Kanal». 02.11.2019. https://24tv.ua/pasazhiropotik_wizz_air_v_ukrayini_zris_na_mayzhe_70_n1227410
 Semenov, A. A. "Geograficheskiye osobennosti razvitiya i funktsionirovaniya sistemy byudzhetykh aviaperevozok mira" [Geographical Features of the Development

and Functioning of the World Budget air Transportation System]. Biulleten transportnoy informatsii. 2011. <https://istina.msu.ru/publications/article/1332942/>
 Smerichevskiy, S. F., and Mykhalchenko, I. H. "Osoblyvosti transformatsii svitovoho rynku aviatsiinykh perevezen" [Features of Transformation of the World Market of air Transportation]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya «Ekonomika»*, no. 2 (2015): 29-37.
 "The World Bank. Air transport, passengers carried". The World Bank. <https://data.worldbank.org/indicator/IS.AIR.PSGR>

УДК 338.4
 JEL: F10; F19; L81; O24

ОЦІНКА ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

©2020 ШТАЛЬ Т. В., УВАРОВА А. Є.

УДК 338.4
 JEL: F10; F19; L81; O24

Шталь Т. В., Уварова А. Є. Оцінка організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельних підприємств України

Метою даної статті є оцінка організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності роздрібних та оптових підприємств України вибіркової сукупності, які функціонують в різних бізнес-напрямах, шляхом оцінки складових організаційного та економічного забезпечення логістичної діяльності. Результатом оцінки є визначення коефіцієнтів, а саме: широти реалізації логістичних функцій, якості організаційного, кадрового, матеріального, інформаційно-комунікаційного, фінансового, та, в підсумку, – визначення інтегрального показника, що відображає рівень забезпечення за даними складовими. Для визначення широти впровадження логістики на торговельних підприємствах було здійснено анкетування працівників досліджуваних підприємств, яке включило питання щодо реалізації логістичних функцій за основними видами логістики. Сформовано позиціонування досліджуваних торговельних підприємств вибіркової сукупності, по-перше, за кількістю напрямів діяльності та широтою реалізації логістичних функцій; по-друге, за інтегральними показниками організаційного та економічного забезпечення логістичної діяльності. Обґрунтовано наявний зв'язок між показниками організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності та основними результатами господарської діяльності досліджуваних торговельних підприємств вибіркової сукупності. Перспективами подальших досліджень у даному напрямі є формування шляхів покращення організаційного та економічного забезпечення логістичної діяльності торговельних підприємств.

Ключові слова: організаційне забезпечення, економічне забезпечення, логістична діяльність, торговельне підприємство, логістичні процеси, логістичні функції.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-1-196-209>

Рис.: 2. **Табл.:** 10. **Бібл.:** 11.

Шталь Тетяна Валеріївна – доктор економічних наук, професор кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, декан факультету міжнародних економічних відносин, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: shtaltv@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1256-9854>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/G-6988-2018>

Уварова Анастасія Євгенівна – аспірантка кафедри міжнародної економіки та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: anastasiya.uvarova@hneu.net

УДК 338.4
 JEL: F10; F19; L81; O24

Шталь Т. В., Уварова А. Е. Оценка организационно-экономического обеспечения логистической деятельности торговых предприятий Украины
 Целью данной статьи является оценка организационно-экономического обеспечения логистической деятельности розничных и оптовых предприятий Украины выборочной совокупности, функционирующих в различных бизнес-направлениях, путем оценки составляющих организационного и экономического обеспечения логистической деятельности. Результатом такой оценки является определение коэффициентов, а именно: широты реализации логистических функций, качества организационного, кадрового, материального, информационно-коммуникационного, финансового обеспечения, и, в итоге, – определение интегрального показателя, отражающего уровень обеспечения по данным составляющим. Для определения широты внедрения логистики на торговых предприятиях было осуществлено анкетирование работников исследуемых предприятий, которое включило вопрос о реализации логистических функций по основным видам логистики. Осуществлено позиционирование исследуемых торговых предприятий выборочной совокупности, во-первых, по количеству направлений деятельности и широте реализации логистических функций; во-вторых, по интегральным показателям организационного и экономического обеспечения логистической деятельности. Обоснована имеющаяся связь между показателями организационно-экономического обеспечения логистической деятельности и основными результатами хозяйственной деятельности исследуемых торговых предприятий выборочной совокупности. Перспективами дальнейших исследований в данном направлении является формирование путей улучшения организационного и экономического обеспечения логистической деятельности торговых предприятий.

Ключевые слова: организационное обеспечение, экономическое обеспечение, логистическая деятельность, торговое предприятие, логистические процессы, логистические функции.

Рис.: 2. **Табл.:** 10. **Библ.:** 11.

Шталь Татьяна Валерьевна – доктор экономических наук, профессор кафедры международной экономики и менеджмента внешнеэкономической деятельности, декан факультета международных экономических отношений, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнецца (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: shtaltv@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1256-9854>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/G-6988-2018>

Уварова Анастасия Евгеньевна – аспирантка кафедры международной экономики и менеджмента внешнеэкономической деятельности, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнецца (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: anastasiya.uvarova@hneu.net

UDC 338.4

JEL: F10; F19; L81; O24

Shtal T. V., Uvarova A. Ye. Evaluating the Organizational and Economic Provision for the Logistic Activities of Ukrainian Trade Enterprises

The article is aimed at evaluating the organizational and economic provision of the logistic activities in terms of retail and wholesale enterprises in Ukraine presented by a sample population, operating in different business directions, by assessing the components of the organizational and economic provision of the logistic activities. The result of this evaluating is the definition of coefficients, specially: breadth of implementation of logistic functions, quality of the organizational, personnel, material, information-communication, financial provision, and, as result, definition of an integral indicator reflecting the level of provision by these components. To define the breadth of implementation of logistics at the trading enterprises, a survey of employees of the researched enterprises was carried out, which included the question about the implementation of logistic functions for the main types of logistics. Positioning of the surveyed trading enterprises of the sample population is carried out, firstly, by the number of activities and the breadth of implementation of logistic functions; secondly, according to the integral indicators of organizational and economic provision of logistic activities. The existing link between the indicators of organizational and economic provision of logistic activities and the main results of the economic activities of the researched trade enterprises of the sample population is substantiated. Prospects for further research in this direction are to develop ways to improve the organizational and economic provision of logistic activities of trade enterprises.

Keywords: organizational support, economic support, logistic activities, trade enterprise, logistic processes, logistic functions.

Fig.: 2. **Tabl.:** 10. **Bibl.:** 11.

Shtal Tetiana V. – D. Sc. (Economics), Professor of the Department of International Economics and Management FEA, Dean of the Faculty of International Economic Relations, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: shtaltv@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-1256-9854>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/G-6988-2018>

Uvarova Anastasiya Ye. – Postgraduate Student of the Department of International Economics and Management FEA, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: anastasiya.uvarova@hneu.net

У сучасних нестабільних економічних умовах, що панують в Україні, надзвичайно гострим постає питання щодо визначення пріоритетного виду економічної діяльності, який забезпечував би безперервний розвиток національного господарства, його розширене відтворення та модернізацію. Незважаючи на те, що традиційно рушійною силою розвитку економіки будь-якої країни вважають виробництво, слід відзначити вагомість торгівлі, завдяки якій вирішуються одні з основних проблем держави, а саме: формування та стабілізація споживчого ринку, що, своєю чергою, забезпечує задоволення потреб населення в товарах і послугах, дотримання продовольчої безпеки, підвищення якості життя населення та збереження його соціальної стабільності.

Своєю чергою, просування товарів та послуг від виробника до кінцевого споживача в просторі та часі належить до сфери логістики торговельних підприємств. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває питання, яке пов'язане з формуванням та ефективним організаційно-економічним забезпеченням логістичної діяльності, що, насамперед, дозволить торговельним підприємствам підвищити загальну ефективність виробництва, збільшити обсяги продажу, забезпечити ефективне задоволення потреб спо-

живачів та зміцнити конкурентні позиції на існуючих і нових ринках.

Важливим етапом у формуванні організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства є його оцінка. Незважаючи на той факт, що велика кількість учених, а саме: Д. Бауерсокс А. Гаджинський, Д. Клосс, Н. Ільченко, Є. Крикавський, М. Окландер, Л. Фролова, Н. Чухрай та ін. займаються вивчення проблем логістики, до сьогодні не існує єдиної системи показників та методики оцінки організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства.

Метою даної статті є оцінка організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельних підприємств України

У роботі [1] наведено розроблену систему показників для оцінки організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельного підприємства (ОЕЗЛДТП).

Інформаційне забезпечення для даної оцінки становлять результати опитування та дані фінансової звітності. Враховуючи зазначене, для дослідження організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності торговельних підприємств було сформовано лист опитування, відповіді на який надали 23

із 54 торговельних підприємств, яким було надіслано анкети. З огляду на повноту відповідей анкетного опитування та дані фінансової звітності для апробації розробленої системи показників організаційно-економічного забезпечення у торгівлі сформовано вибірку сукупність із 15 підприємств, 7 з яких функціонують у форматі роздрібних торговельних мереж національного та регіонального рівнів, а 8 є підприємствами оптової торгівлі. Своєю чергою, для ОЕЗЛДТП було обрано такі підприємства вибіркової сукупності, загальну характеристику котрих наведено в *табл. 1*.

З метою визначення широти впровадження логістики на торговельних підприємствах до анкети було включено питання щодо реалізації логістичних функцій за основними видами логістики. Так, отримані результати анкетування свідчать, що основні логістичні функції торговельних підприємств реалізуються в межах закупівельної логістики, логістики розподілу та продажів, що зумовлено реалізацією основних функцій підприємств комерційного спрямування загалом (функції закупівлі та продажу товарів (продукції, послуг)), а також логістики то-

Таблиця 1

Загальна інформація за торговельними підприємствами вибіркової сукупності

№ з/п	Назва підприємства	Бізнес-напрями діяльності підприємства
Група 1. Роздрібні торговельні мережі		
1	ТОВ «Фоззі-Фуд» (Сільпо-Рітейл)	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами, виробництво хліба та хлібобулочних виробів; виробництво борошняних кондитерських виробів, тортів і тістечок нетривалого зберігання; оптова торгівля напоями, тютюновими виробами; роздрібна торгівля напоями в спеціалізованих магазинах; діяльність ресторанів, надання послуг мобільного харчування
2	ТОВ «Таврія-В» (РМ Таврія-В)	Роздрібна торгівля; оптова торгівля; підприємства громадського харчування; виробництво; будівництво і девелопмент; приват-лейбл
3	ТОВ «Сучасний модерн» (РМ Рост)	Роздрібна торгівля, заклади ресторанного господарства, туристичний комплекс, туристичне агентство, служба таксі, салон краси
4	ПАТ «Базис»	Оптова торгівля, роздрібна торгівля, надання послуг у сфері ресторанного господарства через мережу кафе та їдалень, надання послуг у сфері розваг і дозвілля
5	ПрАТ «Фірма «Бакалія» (РМ «Економ»)	Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами, власне виробництво
6	ТОВ «Аргон» (РМ Грош)	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами, власне виробництво, власні торгові марки
7	ПАТ «Рітейл Груп» (РМ Велика кишеня)	Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами; 16 власних торговельних марок; власне виробництво, школа Юних Пекарів
Група 2. Оптові торговельні підприємства		
1	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка»	Оптова торгівля; надання послуг логістичними центрами: мережа магазинів автозапчастин і шин «Дорожня карта»; всеукраїнська мережа "DK&Service" з продажу та сервісу шин КАМА та КАМА-Євро; вантажний шинний сервіс «DK-Truck-Force»; розвиток партнерської програми СТО «Original Sachs Service»; розвиток проекту «Bosch Service»
2	ПрАТ «ТК «БАРВІНОК»	Оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами
3	ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»	Оптова торгівля металопродукцією; обробка, порізка, розмотка, зберігання, доставка
4	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг»	Оптова торгівля; роздрібна торгівля металопродукцією; обробка, порізка, зберігання, доставка
5	ПАТ «Сигма»	Оптова торгівля
6	СП у формі ТОВ «Оптіма-Фарм»	Оптова торгівля, роздрібна торгівля
7	ПАТ «Монфарм»	Оптова торгівля, виробництво продукції
8	ПАТ «Ужгородопторг»	Оптова торгівля, роздрібна торгівля, надання в оренду й експлуатацію власного майна

варних запасів і зворотної логістики, що характерно для торговельних підприємств. Об'єктивними також є впровадження внутрішньомагазинної та складської логістики, про що відзначено в анкетах за всіма підприємствами роздрібних та оптових торговельних підприємств відповідно.

Роздрібні торговельні мережі активно розвивають власне виробництво (заклади ресторанного господарства, кондитерські цехи, пекарні) та виробляють товари під власною торговою маркою. Про власне виробництво та розвиток private label повідомили: ПАТ «РітейлГруп» (м'ясний, кулінарний, кондитерський, рибний відділи, пекарня; 16 власних торговельних марок, понад 1350 артикулів) [2]; ТОВ «Фоззі Фуд» (власні торгові марки «Премія», «Повна чаша», «Зелена країна», «Protex», «Premiya Select» [3]; 112 виробничих цехів [4, с. 105]; ТОВ «Таврія-В» (виробництво рибних, заморожених напівфабрикатів, хлібобулочних виробів, кондитерський, кулінарний цехи; 500 видів продукції власного виробництва) [5]; ПАТ «Аргон» (пекарня, кондитерська, кулінарія, виробництво суші та піци «Грош» [6] та ін. Щодо оптових торговельних підприємств, то для них характерним є розвиток транспортної та сервісної логістики. Власний парк автотранспорту відзначено за ТОВ «Омега-Автопоставка» (розвиток національної мережі СТО «Autodoc», вантажного шинного сервісу ДК-

Truck-Force, сервісу шин КАМА і КАМА-Євро, мережі магазинів автозапчастин і шин «Дорожня карта») [7]; ТОВ «Оптіма-Фарм» [8]; сервісні та торгові центри – за ТОВ «Метал Холдинг» (9 філій) [9], ПрАТ «УГМК» (25 супермаркетів у 22 містах України) [10].

Щодо послуг, то як для роздрібних, так і для оптових торговельних підприємств основною є доставка продукції, що реалізується як власним транспортом, так і на умовах аутсорсингу. Ця послуга заявлена у 9 з 15 досліджуваних підприємств. Разом із тим, великі торговельні підприємства, враховуючи особливості товарної пропозиції, пропонують ширший перелік послуг, включаючи до їх складу послуги з фасування та пакування продукції (ТОВ «Фоззі-Фуд», ТОВ «Таврія-В»), оренди (ТК «Барвінок», ПАТ «Базис»), обробки товару за замовленням покупця (ПрАТ «УГМК»), організації дозвілля (ПАТ «Рітейл Груп», ТОВ «Сучасний модерн», ПАТ «Базис»).

Результати розрахунків свідчать про відсутність залежності повноти реалізації логістичних функцій від виду торгівлі. За оцінками для 2/3 підприємств роздрібною та оптовою торгівлю досліджуваної сукупності діагностовано високий рівень реалізації логістичних функцій (табл. 2).

Більш очевидним є розмежування повноти реалізації логістичних функцій з огляду на рівень диверсифікації діяльності підприємств (рис. 1).

Таблиця 2

Оцінка широти реалізації логістичних функцій за торговельними підприємствами вибіркової сукупності

№ з/п	Назва підприємства	Коефіцієнт повноти реалізації логістичних функцій	Висновок щодо широти реалізації логістичних функцій
1	ТОВ «Фоззі-Фуд»	1,00	ВР
2	ТОВ «Таврія-В»	1,00	ВР
3	ТОВ «Сучасний модерн»	0,78	ВР
4	ПАТ «Базис»	0,67	ВР
5	ПрАТ «Фірма «Бакалія»	0,56	СР
6	ТОВ «Аргон»	0,56	СР
7	ПАТ «Рітейл Груп»	0,78	ВР
	У середньому за групою	0,78	ВР
1	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка»	0,78	ВР
2	ПрАТ «ТК «БАРВІНОК»	0,78	ВР
3	ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»	1,00	ВР
4	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг»	0,78	ВР
5	ПАТ «Сигма»	0,56	СР
6	СП у формі ТОВ «Оптіма-Фарм»	0,56	СР
7	ПАТ «Монфарм»	0,67	ВР
8	ПАТ «Ужгородопторг»	0,56	СР
	У середньому за групою	0,78	ВР

Умовні позначення: ВР – високий рівень реалізації функцій; СР – середній рівень реалізації функцій; НР – низький рівень реалізації функцій.

Кількість напрямів діяльності торговельного підприємства	Коефіцієнт широти логістичних функцій		
	$0 < K_{org(1)j} \leq 0,33$	$0,34 < K_{org(1)j} \leq 0,67$	$0,68 < K_{org(1)j} \leq 1,0$
	За групою роздрібних торговельних підприємств (7 підприємств)		
1...2	–	ПрАТ «Фірма «Бакалія»	–
3 і більше	–	ТОВ «Аргон»	ТОВ «Фоззі-Фуд» ТОВ «Таврія-В» ТОВ «Сучасний модерн» ПАТ «Базис» ПАТ «Рітейл Груп»
За групою оптових торговельних підприємств (8 підприємств)			
1...2	–	ПАТ «Сигма» ПАТ «Ужгородоптторг»	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг» ПАТ «Монфарм»
3 і більше	–	СП у формі ТОВ «Оптіма-Фарм»	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка» ПрАТ «ТК «БАРВІНОК» ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»

Рис. 1. Позичування підприємств вибіркової сукупності за кількістю напрямів діяльності та широтою реалізації логістичних функцій

Таким чином, позиціонування підприємства як багатопрофільного, в межах якого реалізуються різні напрямки діяльності, зумовлює підвищену увагу до організації логістики, що підтверджується високими значеннями коефіцієнта широти реалізації логістичних функцій (0,67...1,0). Для вузькопрофільних підприємств, орієнтованих на певний вид економічної діяльності, цей коефіцієнт є невисоким і становить 0,56 пункту.

Для оцінювання якості організаційного забезпечення дотримано методики К. Карналла, спираючись на яку, оцінку організаційного забезпечення здійснено за такими параметрами: реалізація завдань логістики; відповідність організаційної структури завданням логістики; якість горизонтальної комунікації; якість розподілу повноважень і відповідальності; якість вертикальної комунікації; рівень ресурсної підтримки організаційного забезпечення логістичної діяльності; якість роботи працівників логістики.

Розроблена анкета складається з 35 питань у формі ствердження щодо якості організаційного забезпечення за основними параметрами. Для ідентифікації організаційного забезпечення за кожним з виділених параметрів сформульовано п'ять тверджень, які оцінюються за шкалою 1, 2, 3 бали, що відповідає лінгвістичним характеристикам «не згоден», «деякою мірою згоден», «повністю згоден». Для узагальнюючої оцінки та визначення рівня організаційного забезпечення за певною ознакою за результатами опитування використано коефіцієнт, розрахунок якого ґрунтується на порівнянні фактичної кількості балів з максимально можливим його значенням за вказаною характеристикою, що надає можливість діагностувати високий, середній чи низький рівні якості органі-

заційного забезпечення логістичної діяльності як за окремим напрямом, так і в цілому за підприємством.

Результати анкетування щодо якості організаційного забезпечення логістичної діяльності на торговельних підприємствах наведено в табл. 3, за даними якої зроблено висновок, що під час організаційного забезпечення логістичної діяльності на торговельних підприємствах значна увага приділяється комунікаційній підтримці логістичної діяльності. Вказані коефіцієнти за групою роздрібних торговельних підприємств становлять 0,61 та 0,62 пункту; за групою оптових торговельних підприємств – 0,57 і 0,53, що доводить високий рівень взаємодії між рівнями управління та підрозділами на торговельних підприємствах.

Також високі значення в цілому за групами підприємств діагностовано за коефіцієнтами якості розподілу повноважень (для роздрібних підприємств – 0,62, для оптових підприємств – 0,58) та реалізації завдань логістики (для роздрібних підприємств – 0,81, для оптових підприємств – 0,63), що свідчить про значний рівень залучення персоналу, задіяного у сфері логістики, до поточної діяльності, а також про організацію їх діяльності на засадах загальних цінностей.

Водночас значна чисельність опитаних менеджерів відзначили низьку гнучкість організаційної структури логістики (для роздрібних підприємств – 0,54, для оптових підприємств – 0,53) та невисокий рівень якості роботи працівників логістики (для роздрібних підприємств – 0,54, для оптових підприємств – 0,46), що, на нашу думку, пояснюється загальною проблемою відсутності професійного досвіду в більшості працівників логістичних служб тор-

Оцінка якості організаційного забезпечення логістичної діяльності

№ з/п	Назва підприємства	Оцінка реалізації завдань логістики	Оцінка відповідності організаційної структури завданням логістики	Оцінка якості горизонтальної комунікації	Оцінка якості розподілу повноважень і відповідальності	Оцінка якості вертикальної комунікації	Оцінка рівня ресурсної підтримки	Оцінка якості роботи працівників логістики	Загальна оцінка якості організаційного забезпечення	Висновок щодо якості організаційного забезпечення логістичної діяльності
1	ТОВ «Фоззі-Фуд»	1,00	0,67	0,73	0,67	0,87	0,60	0,67	0,74	ВР
2	ТОВ «Таврія-В»	0,93	0,53	0,67	0,60	0,60	0,53	0,53	0,63	СР
3	ТОВ «Сучасний модерн»	0,80	0,53	0,60	0,53	0,47	0,53	0,60	0,58	СР
4	ПАТ «Базис»	0,60	0,47	0,47	0,47	0,40	0,40	0,47	0,47	СР
5	ПрАТ «Фірма «Бакалія»	0,67	0,47	0,67	0,60	0,53	0,53	0,53	0,57	СР
6	ТОВ «Аргон»	0,73	0,53	0,60	0,67	0,60	0,47	0,47	0,58	СР
7	ПАТ «Рітейл Груп»	0,93	0,60	0,73	0,80	0,87	0,53	0,53	0,71	ВР
	У середньому за групу	0,81	0,54	0,61	0,62	0,62	0,51	0,54	0,61	СР
1	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка»	0,93	0,73	0,60	0,73	0,67	0,53	0,53	0,68	ВР
2	ПрАТ «ТК «БАРВІНОК»	0,73	0,73	0,80	0,67	0,67	0,53	0,47	0,66	СР
3	ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»	0,80	0,60	0,60	0,67	0,53	0,53	0,47	0,60	СР
4	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг»	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	НР
5	ПАТ «Сигма»	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	НР
6	СП у формі ТОВ «Оптіма-Фарм»	0,80	0,60	0,80	0,80	0,67	0,60	0,60	0,70	ВР
7	ПАТ «Монфарм»	0,73	0,60	0,73	0,73	0,67	0,53	0,60	0,66	СР
8	ПАТ «Ужгородопторг»	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33	НР
	У середньому за групу	0,63	0,53	0,57	0,58	0,53	0,47	0,46	0,54	СР

Умовні позначення: ВР – високий рівень забезпечення; СР – середній рівень забезпечення; НР – низький рівень забезпечення.

говельних підприємств, а також незначною увагою до питань навчання та розвитку здатностей зайнятих у цій сфері діяльності на торговельних підприємствах.

Також загалом по сукупності відзначено загальний невисокий рівень ресурсної підтримки організації логістичної діяльності (для роздрібних підприємств – 0,51, для оптових підприємств – 0,47), що пов'язано, на нашу думку, з переважним орієнтиром торговельних підприємств на зміни зовнішнього середовища. Організаційне забезпечення логістики належить до внутрішніх аспектів діяльності торговельного підприємства та поступається зовнішньому оточенню в частині першочерговості заходів щодо адаптації суб'єктів торгівлі до змін.

Зважаючи на результати оцінки широти реалізації логістичних функцій та якості організаційного

забезпечення зроблено висновок щодо загального рівня організаційного забезпечення логістичної діяльності за вибірковою сукупністю торговельних підприємств (табл. 4).

Інтегральний показник організаційного забезпечення за групою роздрібних торговельних визначено на рівні 0,70 пункту, що вище за показник за групою оптових торговельних підприємств (0,66 пункту) та свідчить про більш сильні позиції підприємств роздрібної торгівлі в частині організації логістичної діяльності порівняно з підприємствами оптової торгівлі.

Наступним етапом роботи є дослідження економічного забезпечення логістичної діяльності, представлене кадровим, матеріальним, інформаційно-комунікаційним і фінансовим забезпе-

Оцінка організаційного забезпечення логістичної діяльності підприємств вибіркової сукупності

№ з/п	Назва підприємства	Коефіцієнт широти реалізації логістичних функцій	Коефіцієнт якості організаційного забезпечення	Інтегральний показник організаційного забезпечення	Висновок щодо організаційного забезпечення
1	ТОВ «Фоззі-Фуд»	1,00	0,74	0,87	ВР
2	ТОВ «Таврія-В»	1,00	0,63	0,81	ВР
3	ТОВ «Сучасний модерн»	0,78	0,58	0,68	ВР
4	ПАТ «Базис»	0,67	0,47	0,57	СР
5	ПрАТ «Фірма «Бакалія»	0,56	0,57	0,56	СР
6	ТОВ «Аргон»	0,56	0,58	0,57	СР
7	ПАТ «Рітейл Груп»	0,78	0,71	0,75	ВР
	У середньому за групою	0,78	0,61	0,70	ВР
1	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка»	0,78	0,68	0,73	ВР
2	ПрАТ «ТК «БАРВІНОК»	0,78	0,66	0,72	ВР
3	ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»	1,00	0,60	0,80	ВР
4	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг»	0,78	0,33	0,56	СР
5	ПАТ «Сигма»	0,56	0,33	0,44	СР
6	СП у формі ТОВ «Оптіма-Фарм»	0,56	0,70	0,63	СР
7	ПАТ «Монфарм»	0,67	0,66	0,66	СР
8	ПАТ «Ужгородопторг»	0,56	0,33	0,44	СР
	У середньому за групою	0,78	0,54	0,66	СР

Умовні позначення: ВР – високий рівень забезпечення; СР – середній рівень забезпечення; НР – низький рівень забезпечення.

ченням, результативність якого визначено через певні характеристики за кожним з напрямів дослідження, що відображені в роботі [1].

Інформаційною базою для аналізу економічного забезпечення логістичної діяльності торговельних підприємств стали результати опитування менеджерів щодо забезпеченості кадрами та реалізації програм навчання та кар'єрного зростання для працівників логістичних підрозділів, активності впровадження інформаційно-комунікаційних технологій на торговельних підприємствах, а також фактичні дані за торговельними підприємствами щодо забезпечення їх економічними ресурсами та тенденцій ефективності їх використання.

Так, за всіма досліджуваними торговельними підприємствами відзначено високий і середній рівні кадрового забезпечення (табл. 5). Проте такі результати забезпечено переважно за рахунок внутрішньої кадрової роботи. Разом із тим, менеджери торговельних підприємств відзначили наявність вакансій у сфері логістики та плінність кадрів. Коефіцієнт заповнення вакансій за сукупністю роздрібних торговельних підприємств становить 0,62, а за оптовими торговельними підприємствами – 0,58 пункту, що в цілому відповідає ситуації щодо запиту на фахівців з логістики на ринку праці [11].

Ще однією проблемою для торговельних підприємств є організація навчання та забезпечення кар'єрного зростання працівників. Щодо інших аспектів кадрової роботи (організація робочих місць, матеріальне стимулювання), то вони також потребують уваги. Попри те, що на торговельних підприємств упродовж 2015–2019 рр. відзначено значне зростання продуктивності праці та середньої заробітної плати, необхідні співвідношення між вказаними показниками не витримуються, і темпи зростання заробітної плати випереджають темпи зростання продуктивності праці (149,5% проти 118,2% за групою роздрібних підприємств і 116,2% проти 102,1% за групою оптових торговельних підприємств). Невисокі коефіцієнти заповнення вакансій на фоні зростання витрат на оплату праці свідчать про необхідність розширення кадровими службами торговельних підприємств інструментів роботи для працівників та надання їм пропозиції не тільки високої заробітної плати а й можливостей навчання та кар'єрного зростання, реалізації як особистостей.

Здатність торговельних підприємств до реалізації логістичних завдань визначається рівнем матеріального забезпечення, основні показники якого за підприємствами вибіркової сукупності наведено в табл. 6. За результатами порівняння коефіцієнтів, що

Оцінка кадрового забезпечення логістичної діяльності підприємств вибіркової сукупності

№ з/п	Назва підприємства	Коефіцієнт заповнення вакансій	Оцінка якості кадрової роботи	Коефіцієнт кадрового забезпечення	Висновок щодо кадрового забезпечення
1	ТОВ «Фоззі-Фуд»	0,67	0,89	0,78	ВР
2	ТОВ «Таврія-В»	0,67	0,69	0,68	ВР
3	ТОВ «Сучасний модерн»	0,33	0,54	0,43	СР
4	ПАТ «Базис»	0,33	0,65	0,49	СР
6	ПрАТ «Фірма «Бакалія»	0,33	0,58	0,45	СР
7	ТОВ «Аргон»	1,00	0,84	0,92	ВР
8	ПАТ «Рітейл Груп»	1,00	0,83	0,92	ВР
	У середньому за групою	0,62	0,79	0,70	ВР
1	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка»	1,00	0,76	0,88	СР
2	ПрАТ «ТК «БАРВІНОК»	0,67	0,86	0,76	СР
3	ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»	0,67	0,84	0,75	ВР
4	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг»	0,33	0,71	0,52	СР
5	ПАТ «Сигма»	0,33	0,72	0,53	СР
6	СП у формі ТОВ «Оптима-Фарм»	0,67	0,85	0,76	ВР
7	ПАТ «Монфарм»	0,67	0,85	0,76	ВР
8	ПАТ «Ужгородопторг»	0,33	0,67	0,50	СР
	У середньому за групою	0,58	0,76	0,67	ВР

Умовні позначення: ВР – високий рівень забезпечення; СР – середній рівень забезпечення; НР – низький рівень забезпечення.

відображають технічне забезпечення та забезпечення підприємств товарними запасами, зроблено висновок про більш низькі абсолютні значення за групою роздрібних торговельних мереж порівняно з підприємствами оптової торгівлі (0,31 проти 0,60 за рівнем технічного забезпечення та 0,59 проти 0,64 за рівнем забезпечення товарними запасами). На нашу думку, це пов'язано переважно з організацією постачання та формуванням власних стандартів обслуговування.

Товари до торговельних об'єктів роздрібних торговельних мереж здебільшого надходять безпосередньо від постачальників через механізм прямих поставок або через розподільчі центри, що зумовлює більш низькі показники технічного та товарного забезпечення в роздрібній торгівлі порівняно з оптовими підприємствами.

З досліджуваної сукупності торговельних підприємств найбільш високі показники технічного та товарного забезпечення відзначено за ТОВ «Аргон», ТОВ «Таврія-В», ПАТ «Рітейл Груп», які активно розвивають різні бізнес-напрямки (оптова, роздрібна торгівля, ресторанний бізнес, виробництво харчової продукції, private label, організація дозвілля), а також мають власні розподільчі центри та автопарки.

Щодо коефіцієнта розміщення просторових ресурсів, то він має значення для позиціонування

окремого торговельного підприємства у вибірковій сукупності. З огляду на це максимальні його значення відзначено за ТОВ «Фоззі-Фуд», ТОВ «Таврія-В», ПАТ «Рітейл Груп», ТОВ «УГМК», ТОВ «Омега-Автопоставка», ТОВ «Оптима-Фарм», ПАТ «Монфарм», що мають розгалужену мережу сервісних центрів (ТОВ «УГМК», ТОВ «Омега-Автопоставка») та функціонують на загальнонаціональному рівні (ТОВ «Фоззі-Фуд», ТОВ «Таврія-В», ПАТ «Рітейл Груп», ТОВ «Оптима-Фарм», ПАТ «Монфарм»).

З результатами анкетування визначено низький рівень інформаційного забезпечення аналізу логістичної діяльності. 73,0% респондентів відзначили відсутність на підприємствах спеціальних звітів за результатами логістичної діяльності, і тільки 20,0% зазначили, що на підприємстві ведеться облік логістичних витрат. Щодо інформаційних систем, впроваджених на торговельних підприємствах, то проведений аналіз засвідчив, що здебільшого вони представлені продуктами, які орієнтовані на забезпечення ефективності діяльності торговельного підприємства як закритої системи. У складі таких продуктів CRM-додатки, які застосовуються на рівні відділів маркетингу та продажів і спрямовані на вирішення завдань щодо планування обсягів реалізації

Оцінка матеріального забезпечення логістичної діяльності за торговельними підприємствами вибіркової сукупності

№ з/п	Назва підприємства	Коефіцієнт технічного забезпечення	Коефіцієнт розміщення просторових ресурсів	Коефіцієнт забезпечення товарними запасами	Коефіцієнт матеріального забезпечення логістичної діяльності	Висновок щодо матеріального забезпечення логістичної діяльності
1	ТОВ «Фоззі-Фуд»	0,44	1,00	0,41	0,62	СР
2	ТОВ «Таврія-В»	0,70	1,00	0,77	0,82	ВР
3	ТОВ «Сучасний модерн»	0,72	0,33	0,80	0,62	СР
4	ПАТ «Базис»	0,74	0,33	0,79	0,62	СР
	ПрАТ «Фірма «Бакалія»	0,75	0,67	0,84	0,75	ВР
5	ТОВ «Аргон»	0,81	0,67	0,88	0,79	ВР
6	ПАТ «Рітейл Груп»	0,79	1,00	0,83	0,87	ВР
	У середньому за групою	0,31	0,71	0,59	0,54	СР
1	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка»	0,64	1,00	0,77	0,80	ВР
2	ПрАТ «ТК «БАРВІНОК»	0,58	0,67	0,75	0,67	ВР
3	ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»	0,58	1,00	0,77	0,78	ВР
4	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг»	0,58	0,67	0,79	0,68	ВР
5	ПАТ «Сигма»	0,66	0,33	0,83	0,61	СР
6	СП у формі ТОВ «Оптіма-Фарм»	0,63	1,00	0,78	0,80	ВР
7	ПАТ «Монфарм»	0,61	1,00	0,73	0,78	ВР
8	ПАТ «Ужгородопт-торг»	0,51	0,33	0,70	0,51	СР
	У середньому за групою	0,60	0,75	0,64	0,66	СР

Умовні позначення: ВР – високий рівень забезпечення; СР – середній рівень забезпечення; НР – низький рівень забезпечення.

продукції та послуг, формування баз даних за групами споживачів та організації комунікацій з ними (розсилка інформації), а також програмні продукти, впровадження яких забезпечує облік і управління матеріальними потоками за етапами закупівлі, продажу, складування та зберігання товарів. Водночас системи та програмні продукти, що надають можливість стратегічного планування поставок, моделювання маршрутів, управління перевезеннями та ін., не мають активного впровадження на торговельних підприємствах. Про використання продуктів у рамках розвитку концепції SCM (*Supply Chain Management*) відмітили менеджери 8 з 15 досліджених торговельних підприємств, що є невисоким показником з огляду на тенденції у сфері логістики.

Підтвердженням несистемної політики з впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у практику торговельних підприємств вибіркової сукупності є негативна динаміка нематеріальних активів (НА). За оцінками, упродовж 2015–2019 рр. тільки 7 із 15 досліджених торговельних підприємств інвестували кошти в розвиток цього виду активу. Інші використовували наявні активи, не збільшуючи їх обсягу (табл. 7). Така політика зумовлює невисокі показники ефективності використання коштів, вкладених у нематеріальні активи, та зменшення їх у динаміці.

За результатами проведеного аналізу в 5 із 15 досліджених торговельних підприємств діагностовано зниження на третину показника віддачі нематеріаль-

Оцінка інформаційно-комунікаційного забезпечення (ІКЗ) логістичної діяльності (ЛД) торговельних підприємств вибіркової сукупності

№ з/п	Назва підприємства	Коефіцієнт інформаційного забезпечення аналізу ЛД	Коефіцієнт активності формування НА	Коефіцієнт ефективності використання НА	Коефіцієнт ІКЗ	Висновок щодо ІКЗ
1	ТОВ «Фоззі-Фуд»	1,00	0,25	0,35	0,53	СР
2	ТОВ «Таврія-В»	1,00	0,73	0,44	0,73	ВР
3	ТОВ «Сучасний модерн»	0,33	1,00	0,34	0,56	СР
4	ПАТ «Базис»	0,33	0,36	0,97	0,55	СР
	ПрАТ «Фірма «Бакалія»	0,33	0,37	1,00	0,57	СР
5	ТОВ «Аргон»	0,33	0,54	0,78	0,55	СР
6	ПАТ «Рітейл Груп»	1,00	0,51	0,75	0,75	ВР
	У середньому за групою	0,62	0,59	0,39	0,53	СР
1	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка»	0,67	1,00	0,42	0,70	ВР
2	ПрАТ «ТК «БАРВІНОК»	0,33	0,60	0,66	0,53	СР
3	ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»	0,33	0,48	0,86	0,56	СР
4	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг»	0,33	0,45	0,91	0,57	СР
5	ПАТ «Сигма»	0,33	0,47	1,00	0,60	СР
6	СП у формі ТОВ «Оптіма-Фарм»	0,33	0,82	0,52	0,56	СР
7	ПАТ «Монфарм»	0,33	0,45	0,85	0,54	СР
8	ПАТ «Ужгородопторг»	0,33	0,42	0,79	0,51	СР
	У середньому за групою	0,38	0,80	0,52	0,57	СР

Умовні позначення: ВР – високий рівень забезпечення; СР – середній рівень забезпечення; НР – низький рівень забезпечення.

них активів упродовж 2015–2019 рр. Низькі показники інформаційного забезпечення аналізу логістичної діяльності та активності формування нематеріальних активів зумовлюють невисокі значення інформаційно-комунікаційного забезпечення логістичної діяльності як у цілому, так і в розрізі досліджуваних груп. Коефіцієнти інформаційно-комунікаційного забезпечення логістичної діяльності за групами роздрібних і оптових торговельних підприємств становили відповідно 0,53 та 0,57 пункту.

Передумовою забезпечення ефективної логістичної діяльності є наявність обсягу коштів, що можуть бути спрямовані у сферу логістики в певний період часу. У такому разі мова йде не стільки про джерела фінансування, що пов'язано з дослідженням структури фінансових джерел у покритті логістичних витрат поточного та інвестиційного характеру, скільки про наявність високоліквідних активів, що можуть бути залучені для вирішення поточних логістичних завдань.

З огляду на зазначене для оцінювання фінансового забезпечення запропоновано використання

показників активності формування високоліквідних активів та ефективності їх використання (табл. 8), де відображено результати розрахунків вказаних показників, абсолютні значення та динаміка яких за 2015–2019 рр. свідчать про те, що більшість досліджених торговельних підприємств дотримуються політики накопичення високоліквідних активів, нехтуючи при цьому питаннями забезпечення ефективності їх використання.

У 80,0% досліджених підприємств (12 із 15 суб'єктів) зафіксовано тенденцію до збільшення абсолютного розміру високоліквідних активів за одночасного зниження ефективності їх використання. Так, на фоні зростання абсолютного розміру високоліквідних активів з групою як роздрібних, так і оптових торговельних підприємств у 60,0% (9 із 15 суб'єктів) відзначено зменшення показника їх віддачі. Така ситуація, на нашу думку, свідчить про нерозуміння керівниками підприємства потенціалу дохідності високоліквідних активів, що може призвести до втрати доходу та прибутку в разі незмінності політики стосовно них.

Спираючись на результати оцінки кадрового, матеріального, інформаційно-комунікаційного та фі-

Оцінка фінансового забезпечення логістичної діяльності торговельних підприємств вибіркової сукупності

№ з/п	Назва підприємства	Коефіцієнт активності формування високоліквідних активів	Коефіцієнт ефективності використання високоліквідних активів	Коефіцієнт фінансового забезпечення	Висновок щодо фінансового забезпечення
1	ТОВ «Фоззі-Фуд»	0,91	0,20	0,55	СР
2	ТОВ «Таврія-В»	0,93	0,74	0,83	ВР
3	ТОВ «Сучасний модерн»	0,98	0,72	0,85	ВР
4	ПАТ «Базис»	0,85	0,85	0,85	ВР
	ПрАТ «Фірма «Бакалія»	0,77	1,00	0,89	ВР
5	ТОВ «Аргон»	1,00	0,87	0,94	ВР
6	ПАТ «Рітейл Груп»	0,97	0,82	0,90	ВР
	У середньому за групою	0,92	0,53	0,72	ВР
1	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка»	0,79	0,63	0,71	ВР
2	ПрАТ «ТК «БАРВІНОК»	0,90	0,51	0,71	ВР
3	ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»	1,00	0,48	0,74	ВР
4	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг»	0,78	0,62	0,70	ВР
5	ПАТ «Сигма»	0,55	1,00	0,78	ВР
6	СП у формі ТОВ «Оптіма-Фарм»	1,00	0,49	0,75	ВР
7	ПАТ «Монфарм»	0,92	0,49	0,71	ВР
8	ПАТ «Ужгородоптторг»	0,74	0,53	0,63	СР
	У середньому за групою	0,95	0,52	0,73	ВР

Умовні позначення: ВР – високий рівень забезпечення; СР – середній рівень забезпечення; НР – низький рівень забезпечення.

нансового забезпечення, визначено загальний рівень економічного забезпечення логістичної діяльності торговельних підприємств (табл. 9). Отримані результати свідчать, що підприємства досліджуваної сукупності мають достатній рівень економічного забезпечення. У цілому за досліджувану сукупність інтегральний показник економічного забезпечення становить 0,62 пункту, у тому числі за групою роздрібних торговельних підприємств – 0,60, за групою оптових підприємств – 0,64 пункти. Водночас результати аналізу дозволяють зробити висновок про значну диференціацію економічного забезпечення торговельних підприємств за його основними видами.

Так, високий рівень забезпечення діагностовано тільки за підсистемою фінансового забезпечення, відповідний коефіцієнт за групою роздрібних торговельних мереж становив 0,72 пункту, за групою оптових підприємств – 0,73 пункту. За іншими видами економічного забезпечення рівень підтримки логістичної діяльності невисокий. Найбільш проблемною зоною для торговельних підприємств є інформаційно-комунікаційне забезпечення,

відповідний коефіцієнт за яким становив 0,53 пункту за групою роздрібних та 0,57 пункту за групою оптових торговельних підприємств.

Для оптових торговельних підприємств невисоким також є коефіцієнт кадрового забезпечення (0,58 пункту), для роздрібних торговельних мереж – матеріального забезпечення (0,54 пункту).

Для ідентифікації рівня організаційно-економічного забезпечення здійснено позиціонування торговельних підприємств у матриці, елементи якої складено з огляду на граничні значення інтегральних показників організаційного та економічного забезпечення (рис. 2).

З огляду на позицію підприємств у матриці встановлено лідерів за рівнем організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності. За групою підприємств роздрібною торгівлі такими визнано ТОВ «Таврія-В» і ПАТ «Рітейл Груп», за групою оптових торговельних підприємств – ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка», ПрАТ «ТК «Барвінок», ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія».

Слід відзначити, що формування організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності

Оцінка економічного забезпечення логістичної діяльності торговельних підприємств вибіркової сукупності

№ з/п	Назва підприємства	Коефіцієнт кадрового забезпечення	Коефіцієнт матеріального забезпечення	Коефіцієнт інформаційно-комунікаційного забезпечення	Коефіцієнт фінансового забезпечення	Інтегральний показник економічного забезпечення	Висновок щодо економічного забезпечення
1	ТОВ «Фоззі-Фуд»	0,78	0,62	0,53	0,55	0,62	СР
2	ТОВ «Таврія-В»	0,68	0,82	0,73	0,83	0,76	ВР
3	ТОВ «Сучасний модерн»	0,43	0,62	0,56	0,85	0,62	СР
4	ПАТ «Базис»	0,49	0,62	0,55	0,85	0,63	СР
5	ПрАТ «Фірма «Бакалія»	0,45	0,75	0,57	0,89	0,66	СР
6	ТОВ «Аргон»	0,92	0,79	0,55	0,94	0,80	ВР
7	ПАТ «Рітейл Груп»	0,92	0,87	0,75	0,90	0,86	ВР
	У середньому за групою	0,62	0,54	0,53	0,72	0,60	СР
1	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка»	0,88	0,80	0,70	0,71	0,77	ВР
2	ПрАТ «ТК «БАРВІНОК»	0,76	0,67	0,53	0,71	0,67	ВР
3	ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»	0,75	0,78	0,56	0,74	0,71	ВР
4	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг»	0,52	0,68	0,57	0,70	0,62	СР
5	ПАТ «Сигма»	0,53	0,61	0,60	0,78	0,63	СР
6	СП у формі ТОВ «Оптіма-Фарм»	0,76	0,80	0,56	0,75	0,72	ВР
7	ПАТ «Монфарм»	0,76	0,78	0,54	0,71	0,70	ВР
8	ПАТ «Ужгородопт-торг»	0,50	0,51	0,51	0,63	0,54	СР
	У середньому за групою	0,58	0,66	0,57	0,73	0,64	СР

Умовні позначення: ВР – високий рівень забезпечення; СР – середній рівень забезпечення; НР – низький рівень забезпечення.

високо рівня розглядається як чинник та передумова ефективності його поточної діяльності. Для перевірки вказаних залежностей застосовано кореляційний аналіз, метою якого є встановлення характеру зв'язків між окремими елементами організаційно-економічного забезпечення та основними результатами діяльності торговельного підприємства, за які взяті середньорічні темпи змін чистого доходу та активів торговельних підприємств, що в загальному вигляді відображають масштаб і динаміку діяльності, а також рентабельність діяльності та активів, що характеризують її ефективність (табл. 10).

Результати проведеного аналізу підтвердили гіпотезу щодо наявності зв'язку між показниками організаційно-економічного забезпечення логістичної

діяльності та основними результатами господарської діяльності торговельних підприємств. Найбільш сильний прямий зв'язок відзначено між коефіцієнтами, що відображають рівень організаційного забезпечення та рентабельність діяльності ($r_{x1,y4} = 0,51$; $r_{x2,y4} = 0,68$; $r_{x3,y4} = 0,70$) а також широтою реалізації логістичних функцій та динамікою товарообороту ($r_{x7,y1} = 0,50$). Помітною також є залежність між якістю організаційного забезпечення та матеріальним забезпеченням логістичної діяльності й динамікою активів торговельних підприємств. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Уварова А. Є. Методичні засади оцінювання організаційно-економічного забезпечення логістичної

Інтегральний показник економічного забезпечення логістичної діяльності	Інтегральний показник організаційного забезпечення логістичної діяльності			
		$0 < K_{org} \leq 0,33$	$0,34 < K_{org} \leq 0,66$	$0,67 < K_{org} \leq 1,0$
	<i>За групою роздрібних торговельних підприємств</i>			
	$0 < K_{org} \leq 0,33$	-	-	-
	$0,34 < K_{org} \leq 0,66$	-	ПАТ «Базис» ПрАТ «Фірма «Бакалія»	ТОВ «Аргон»
	$0,67 < K_{org} \leq 1,0$	-	ТОВ «Фоззі-Фуд» ТОВ «Сучасний модерн»	ТОВ «Таврія-В» ПАТ «Рітейл Груп»
	<i>За групою оптових торговельних підприємств</i>			
	$0 < K_{org} \leq 0,33$	-	-	-
	$0,34 < K_{org} \leq 0,66$	-	СП у формі ТОВ «Метал Холдинг» ПАТ «Сигма» ПАТ «Ужгородпторг»	СП у формі ТОВ «Оптіма-Фарм» ПАТ «Монфарм»
	$0,67 < K_{org} \leq 1,0$	-	-	ТОВ «ТПК «Омега-Автопоставка» ПрАТ «ТК «БАРВІНОК» ПрАТ «Українська гірничо-металургійна компанія»

Рис. 2. Позичування торговельних підприємств вибіркової сукупності за інтегральними показниками організаційного та економічного забезпечення логістичної діяльності

Таблиця 10

Результат кореляційного аналізу залежності діяльності торговельних підприємств вибіркової сукупності від рівня організаційно-економічного забезпечення логістичної діяльності

Показник	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8
Y_1	-0,49	-0,31	-0,49	0,01	0,33	0,19	0,50	0,31
Y_2	-0,01	0,47	0,25	0,40	0,48	-0,03	0,17	0,40
Y_3	0,14	0,32	0,26	0,19	0,31	0,42	0,38	0,41
Y_4	0,51	0,68	0,70	0,34	0,11	-0,05	-0,30	0,10

Умовні позначення:

X_1 – коефіцієнт широти реалізації логістичних функцій; X_2 – коефіцієнт якості організаційного забезпечення; X_3 – інтегральний показник організаційного забезпечення; X_4 – коефіцієнт кадрового забезпечення; X_5 – коефіцієнт матеріального забезпечення; X_6 – коефіцієнт інформаційно-комунікаційного забезпечення; X_7 – коефіцієнт фінансового забезпечення; X_8 – інтегральний показник економічного забезпечення; Y_1 – середньорічний темп змін товарообороту; Y_2 – середньорічний темп зміни активів; Y_3 – рентабельність активів; Y_4 – рентабельність діяльності.

1. діяльності торговельного підприємства. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Серія «Економічні науки»*. 2019. Вип. I. С. 113–122. DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2019-1.73.09>.
2. Сайт компанії АТ «Рітейл Груп». URL: <http://retailgroup.com.ua/>
3. Сайт Групи компаній «Фоззі-Фуд». URL: <https://www.fozzy.ua/ua/>
4. Бульба С. А. Економічні засади формування та функціонування підприємницьких мереж у торгівлі : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04. Київ, 2013. 190 с.
5. Сайт компанії Таврія-В. URL: <http://www.tavriav.org/>
6. Сайт компанії ТОВ «Аргон». URL: <http://grosh.ua/>
7. Сайт компанії ТОВ ТПК «Омега-Автопоставка». URL: <https://omega.page/>

8. Сайт компанії ТОВ «Оптіма-Фарм». URL: <http://www.optimapharm.com.ua/>
9. Сайт компанії Метал Холдинг. URL: <https://www.metall-holding.com.ua/kharkov>
10. Сайт компанії ПрАТ «УГМК». URL: www.ugmk.com
11. Work.ua : сайт з пошуку вакансій за категоріями. URL: <https://www.work.ua/jobs/by-category/>

REFERENCES

Bulba, S. A. "Ekonomiczni zasady formuvannya ta funkcionuvannya pidpriemnytskykh merezh u torhivli" [Economic Principles of Formation and Functioning of Business Networks in Trade]: *dys. ... kand. ekon. nauk* : 08.00.04, 2013.

Sait Hrupy kompanii «Fozzi Fud». <https://www.fozzy.ua/ua/>
Sait kompanii AT «Riteil Hrup». <http://retailgroup.com.ua/>
Sait kompanii Metal-Kholdynh. <https://www.metall-holding.com.ua/kharkov>
Sait kompanii PrAT UHMK. www.ugmk.com
Sait kompanii Tavriia-V. <http://www.tavriav.org/>
Sait kompanii TOV «Arhon». <http://grosh.ua/>
Sait kompanii TOV «Optima Farm». <http://www.optimapharm.com.ua/>
Sait kompanii TOV TPK «Omeha avtopostavka». <https://omega.page/>

Uvarova, A. Ye. "Metodychni zasady otsiniuvannia orhanyzatsiino-ekonomichnoho zabezpechennia lohistychnoi diialnosti torhovelnoho pidpriemstva" [Methodical Bases of the Evaluation of Organizational and Economic Support of Trade Enterprise Logistics Activity]. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu. Seriiia «Ekonomichni nauky»*, no. I (2019): 113-122.
DOI: <http://doi.org/10.34025/2310-8185-2019-1.73.09>.
Work. ua : sait z poshuku vakansii za katehoriiamy. <https://www.work.ua/jobs/by-category/>